

Ik ben de alfa en de omega, het begin en het einde

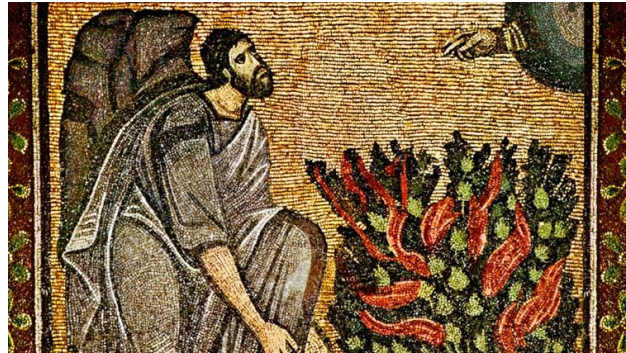
Voorganger: Ds. Heleen Weimar
Regenboogkerk Hilversum

Schriftlezing Oude Testament:

Exodus 3: 1-14

Schriftlezing Evangelie:

Openbaring 21: 1-7

Overweging

Gemeente van Jezus Christus, lieve mensen,

Het Exodusverhaal vertelt van een indrukwekkende Godservaring. Mozes krijgt iets van God te zien. Hij krijgt een teken van God, zou je kunnen zeggen. En dat teken krijgt betekenis, voor hemzelf en voor heel het volk waar Mozes bij hoort. Bij een teken gaat het meestal zo:

- je ziet iets
- daar zie je iets in (het krijgt betekenis; jij krijgt dat inzicht)
- en dat verandert je leven: dat wordt zichtbaar in jouw doen en laten.

Mozes is een vluchteling. Op de vlucht omdat hij iemand heeft gedood – een Egyptenaar die een volksgenoot van Mozes doodgeslagen had. Mozes vlucht de woestijn in.

In de woestijn bouwt hij een nieuw bestaan op. Hij trouwt, met Zippora (haar naam betekent vogeltje). Krijgt een kind, Gersom (zijn naam betekent vreemdeling). Wordt herder over de kudden van zijn schoonvader Jetro.

Maar zijn hart is nog steeds bij zijn volk, dat lijdt, onder de verdrukking in Egypte.

Mozes hoedt de schapen van zijn schoonvader. Aan de rand van de woestijn ziet hij vuur in een doornstruik. Het vuur verteert de doornstruik niet.

Wat was het dat hij zag? Was het een bepaalde lichtval? Was het de gloed van de opgaande of ondergaande zon? Was het een luchtspiegeling?

Waar het om gaat is, wat hij erin ziet. Wat ziet hij daarin? Allereerst iets heiligs, iets van God. Daarom doet hij uit eerbied zijn schoenen uit, hij staat op heilige grond. En uit huiver - hij durft niet verder te kijken - doet hij de handen voor zijn ogen.

In de doornstruik ziet Mozes (met de handen voor zijn ogen) het lijden van zijn volk. De slagen, de vernedering, de uitputting. (Zoals wij in de doornenkroon het lijden van Christus zien.) En in het vuur ziet hij Gods passie, de vurige liefde, de compassie met zijn mensenkinderen. De vlammen verteren hen niet. Gods nabijheid doet hen niet teniet. Gods nabijheid doet hen lichten, stralen. Zij mogen drager zijn van Gods licht.

Dit inzicht is onontkoombaar. Het zal Mozes' leven een heel nieuwe wending geven.

Het zien van dit teken en wat Mozes erin ziet gaat gepaard met horen. Het horen van Gods Naam en wat Mozes daarin verstaat.

Bij het horen van de Naam gaat het er niet zozeer om hoe God heet, maar om wie God is. 'Ik ben' - dat zegt God tot Mozes, op drie manieren.

Ik ben, zegt God, de God van je voorvaderen (en voormoeders, voeg ik eraan toe). Ik ben de God van Abraham, Izaäk en Jacob, van Sara, Rebecca en Rachel. Met andere woorden, Ik was er al, lang voordat jij kwam. Ik was de stem die Abraham riep.

Nu ben Ik met jou, Mozes, wanneer je naar de farao gaat. Ik ben met jou als je steun en toeverlaat. Ik ben er nu voor jou.

En ik ben: die-er-zal-zijn. Ik zal er zijn, voor jouw volk, om hen te bevrijden, en Ik-zal-er-zijn voor allen die na jullie komen.

Jaren later maakt de ziener Johannes op het eiland Patmos, waar hij naar verbannen is, iets vergelijkbaars mee. In een visioen ziet hij de nieuwe stad Jeruzalem uit de hemel neerdalen. En hij hoort een stem, die hem uitlegt wat hij ziet.

Ook in het visioen van Johannes is er sprake van onderdrukking en verdriet, dat door God teniet wordt gedaan. De dood zal er niet meer zijn. En alle mensen worden getroost, hun tranen worden door God zelf gedroogd.

En ook Johannes hoort een Ik ben-woord van God, dat vergelijkbaar is met wat Mozes te horen kreeg. Ik ben de Alfa en de Omega. Ik ben de God die er was aan het begin. Ik ben de God die er is, die bij de mensen woont. Ik ben de God die er zal zijn, aan het einde.

Het boek Exodus heet in de Hebreeuwse Bijbel *Sjemot*, wat *De namen* betekent, naar de beginzin van het boek 'Dit zijn de namen...' In het boek Exodus doen namen ertoe. Opmerkelijk veel mensen worden met name genoemd, de kinderen van Jacob, zijn kleinkinderen, achterkleinkinderen, achter-achterkleinkinderen. De vader en moeder van Mozes, zijn broer en zus, zijn vrouw en kinderen.

De dappere vroedvrouwen Sifra en Pua.

Namen doen ertoe. Het doet ertoe dat mensen bij name gekend zijn en herinnerd worden. Mensen die oud mogen worden, kinderen die maar even mogen leven. Het noemen, het koesteren van de namen doet ertoe.

Te midden van al die namen van mensen klinkt in het boek Exodus de Naam van God. Een naam die veel en veel meer betekent dan wij kunnen bevroeden. Een naam waarmee God door ons genoemd wil worden en door ons wil worden aangesproken, geroepen, bezongen, aanbeden en bevraagd. Een Naam die een belofte is: Ik zal er zijn. Ik zal er zijn zoals Ik er was. Ik zal er zijn zoals ik er ben. Ik zal er zijn zoals Ik er zijn zal.

Wanneer wij zo dadelijk de namen noemen van wie het afgelopen jaar gestorven zijn, dan doen wij dat binnen die omarming van Gods Naam. God was er, in het leven van al onze geliefde. God is er nu, met ons. En God zal er zijn aan het einde, om alles nieuw te maken.

Amen